

BERTÓK LÁSZLÓ:

#### A VILÁGNAK NÉGY SARKA VOLT

A térképen Belső-Somogy a szívben a hely és idő ahonnan így-úgy mérhető hogy ki vagyok ha az vagyok

egyébként ég föld állatok szülők törvények temető a saját közös tekenő amely akkor sem úgy mozog

boldogok voltunk boldogok soha annyi fölös erő olyan közel volt a jövő hogy neveltünk ha csillogott

a világnak négy sarka volt és mind a négy elérhető.

a) Hogyan jelenik meg ebben a szonettben a külső és a belső, illetve a felnőtt és a gyermeki nézőpont?

b) Mi a szerepe a tájnak, a nevelődésnek és az emlékeknek a felnőtt számára a versbeszélő szerint?

c) Mi a szonett idő- és értékszembesítésének mérége? Mely szavakkal, milyen stilisztikai eszközökkel valósul meg leginkább a mértelegelés?

d) Miben tér el leginkább a sajátos bertóki szonettforma a hagyománytól?

e) Milyen logikai viszony van a harmadik négysoros és a záró sorpár között?

f) Hogyan értelmezhető a záró sorpár állítása: mi a boldogság kulcsa, milyen a gyermeki világ a versbeszélő szerint?

Belső-Somogy a Dunántúli-dombság középtája, főképp erdős, homokos síkságok, homokbuckák, zélbarázdák, mélyebb részein lápos-mocsaras területek alkotják. A táj szülőtte Bertók László (1935–2020) Kossuth-díjas költő. Hány szonettet tartalmaz *Három az ötödiken* (1995) című verseskötete?

## ránytű a szóbeli érettségéhez

tanulási egységben szereplő tartalmat például a következő témák kidolgozásakor használd fel az emelt szintű érettségi követelményei szerint:

### letművek (1. témakör)

- Arany János ars poeticája az 1870-es évek költészetében
- József Attila kései verseinek világa – közéleti költészet és ars poetica
- Babits Mihály költői indulása, alternatív ars poeticák, filozófia és irodalom
- Arany János, Babits Mihály és József Attila pályájára ható költészeti irányzatok, szellemi kötődések

### űvek a kortárs magyar irodalomból (5. témakör)

- Kiss Judit Ágnes szonettje és a formahagyomány
- Petri György – a közösségi érdekű szemlélet lebontása
- Tandori Dezső – posztmodern világlátás, hagyománylebontó költészet
- Bertók László – a szülőföld és a gyerekkor mint identitásképző tényező

### űvek a világirodalomból (6. témakör)

- A reneszánsz művelődéstörténeti korszakának bemutatása
- Reneszánsz hagyományteremtés: a petrarcai és a shakespeare-i szonett
- A francia szimbolizmus, Baudelaire és Rimbaud programversei

### telmezési szintek, megközelítések

- Műforma, téma és motívumok továbbélése
- Az intertextualitás egy-egy példájának bemutatása
- Azonos műfajú/formájú alkotások poétikai szempontú összevetése, történeti változásának vizsgálata

## 1.4. A barokk és az eposz műfaja



Loyolai Szent Ignác-templom, Róma, 1626–1650

„A valóságértelen elhitést, a kritikus értelem elzsongítását és a kívánt érzelmi hatás felkeltését szolgálják a barokk versekben, szobrokban, templomi zenében oly gyakori érzéki hatások; másrészt a téma vagy a cselekmény hihetetlen voltát ellensúlyozza a realiztikus, sőt naturalisztikus ábrázolás kultusza a barokk regényekben, táblaképeken.” (Klanczay Tibor)